

Chomaytz, which is thrown into other rivers – חמץ דלשאר נהרות –

OVERVIEW

rules that regarding ע"ז, which is thrown into the המלח, it does not require שחיקה (prior to throwing into the המלח), however regarding חמץ, which is thrown into other rivers (not [necessarily the המלח]), it does require פירור (before throwing it into שאר נהרות). (that ע"ז is thrown into המלח and חמץ is thrown into שאר נהרות).

דלא מצינו שהיה שונה בשום מקום גבי חמץ ים המלח -

ביעור חמץ תנא should teach regarding חמץ (שאר נהרות רבה assumes that it can be thrown into the המלח) -

אבל גבי עבודה זרה אשכחן בכמה דוכתין כי האי דלעיל¹ יוליך הנאה לים המלח -

However regarding ע"ז we find in many places, like that which is mentioned previously, that he should bring any benefit and throw it into the המלח -

הלכך סתם ים דתני גבי עבודה זרה הוי ים המלח -

Therefore, since we find המלח explicitly mentioned in regards to ע"ז, we can assume that any ים which is taught by ע"ז refers to המלח (even where it does not state so explicitly).

²wishes to clarify a possible misconception: תוספות

מיהו לרבה מועלת שחיקה בשאר נהרות כדקאמר בסמוך כאן בים המלח כאן בשאר נהרות:

However, even according to רבה, grinding it up will be effective even by שאר נהרות, as the גמרא mentions shortly that there is no contradiction between רבה and the ברייתא, for here by the ruling of רבה that שחיקה is not necessary we are discussing throwing the ע"ז into the המלח; here where the ברייתא states that שחיקה is necessary, he is throwing the ע"ז into שאר נהרות.

SUMMARY

ע"ז may be either thrown into the המלח without שחיקה, or to שאר נהרות with שחיקה (according to רבה). (which is usually thrown into שאר נהרות) requires פירור.

THINKING IT OVER

¹ ע"ז מט, ב, in משנה כז, א

² It may seem that according to רבה that the ע"ז must always be brought only to the המלח, but not to שאר נהרות. See 'Thinking it over' # 1.

1. Why was it necessary for תוספות to state explicitly that according to רבה one may throw לשאר נהרות ע"ז with שחיקה,³ when the גמרא states so clearly (as תוספות himself writes)?!
2. How would רבה rule regarding בים המלח חמץ; does it require פירור beforehand or not?⁴

³ See footnote # 2.

⁴ If the answer is that it does not require פירור, it turns out that חמץ וע"ז are exactly the same; in the בים המלח nothing else is required and by שאר נהרות either פירור or שחיקה is required (respectively), so why does the גמרא mention בים המלח only regarding ע"ז, but not by חמץ since they both have the same ruling (see ד"ה ע"ז). See פני יהושע.